Advisering over het versoepelen van COVID-maatregelen voor jongeren (directie Jeugd)
Van: 5.1.2e
Voor: MT Jeugd
Datum: 14 april 2020

Aanleiding
Het kabinet heeft aangegeven te onderzoek hoe we op een intelligente manier uit deze intelligente lockdown kunnen komen. Om het kabinet goed te informeren heeft de directie Jeugd bij alle relevante maatregelen een snelle scenario analyse gedaan (zie bijlage 1). Daarnaast is een aanzet gemaakt voor een factsheet over kwetsbare jongeren (zie bijlage 2). Ter informatie kunnen jullie de OCW-(concept)memo over heropening scholen vinden die voorligt binnen OCW (bijlage 3).

Vragen aan het MT
Wij willen graag de volgende vragen met jullie bespreken:

1) Hebben jullie nog vragen of opmerkingen vooraf?
2) Willen jullie nog iets meegeven voor de scenario analyse (excel bestand / bijlage 1)?
3) Is het MT eens met de redenatie dat dagopvang en dagbesteding ook weer open kan als scholen open gaan?
4) Heeft het MT nog op- of aanmerkingen bij de factsheet (bijlage 2)?
5) Willen jullie dat wij een VWS-advies opstellen voor onze minister over de maatregel 'heropenen van scholen en kinderopvang'? Zoja, met welke strekking?
6) Willen jullie nog iets meegeven richting het NJi?
7)
8) **Opbouw memo:**

a) Scenario analyse
b) Inzoomen op de groep kwetsbare kinderen
c) Vergelijking met Denemarken en Noorwegen
d) Vervolg van het proces
e)

a) Scenario analyse

b) We hebben sinds de briefing gisteren met verschillende collega's binnen directie Jeugd 5.1.2e gesproken. Op basis hiervan stellen we voor om te kiezen voor deze 4 thema's:

1) Jeugdhulp met verblijf (pleeggezin, gezinsgericht, residentieel en gesloten)
2) Ambulante jeugdhulp (van enkelvoudige lichte problematiek tot zwaardere multiproblematiek. Dit is een enorm brede groep)
3) Dagopvang/besteding zonder verblijf (MKD, dagbehandeling jonge kind, zorgboerderijen. Zij volgen geen officieel onderwijs)
4) Jeugd breed (met speciale aandacht voor preventie van oplopende spanningen thuis en buffer van onderwijs rondom onveilige thuissituaties).

c)

d) Voor elke relevante COVID-maatregel (voorselectie is gedaan door 5.1.2e hebben we gekeken welke effecten ontstaan als de maatregelen versoepelt worden. Deze effecten hebben we van een subjectieve waarde voorzien (-3 t/m 3). De belangrijkste conclusies van deze exercitie zijn:

- Kinderopvang en school zijn een belangrijke 'buffer' voor kinderen die een onstabiele thuissituatie hebben. School is daarnaast een belangrijke signaleringsplaats voor mogelijke onveilige thuissituaties
- Kinderopvang en school zijn belangrijk voor de ontwikkeling van alle kinderen en biedt hen een vertrouwde structuur. Dit is extra belangrijk voor kinderen uit een minder kansrijke positie (voorschoolse educatie) en kinderen met lichte enkelvoudige problematiek.
- Voor kinderen en jongeren met zwaardere problematiek zal jeugdhulp randvoorwaardelijk zijn voor goed kunnen volgen van onderwijs. Bijvoorbeeld op het speciaal onderwijs/cluster 4.

- Dagopvang/dagbesteding (MKD's/zorgboerderijen etc) kunnen nu open zijn mits ze richtlijnen van het RIVM volgen. In de praktijk lukt dit niet overal en zijn deze organisaties veelal gesloten (zorgboerderij/dagbesteding) of hebben aangepaste openingstijden (MKD's). Als de maatregel van 1,5m wordt versoepeld voor leerlingen onderling en leerling/docent, wat doen we dan voor dagopvang/dagbesteding? Kunnen de RIVM richtlijnen hier ook worden aangepast (behandelaar/cliënt en cliënten <18 onderling)?
- Als de bezoekregeling voor gehandicaptenzorg versoepeld wordt kunnen sommige kinderen weer terug naar hun instelling. Er zijn ouders die, vanwege gebrek aan een bezoekregeling, hun zoon/dochter met toestemming tijdelijk weer in huis hebben genomen. Versoepelen van deze maatregel zou bijdragen aan betere zorg voor het kind en meer rust en arbeidsparticipatie voor de ouders.
-

e) **Vraag 2:** Willen jullie nog iets meegeven voor de scenario analyse (excel bestand / bijlage 1)?
f)
g) **Vraag 3:** Is het MT eens met de redenatie dat dagopvang en dagbesteding ook weer open kan als scholen weer open gaan?
h)
i) Inzoomen op de groep kwetsbare kinderen
j) Zoals gisteren in het MT besproken hebben we gekeken naar de groep kwetsbare kinderen in het geval de kinderopvang en scholen weer opengaan. Een eerste opbrengst is vertaald naar bijgevoegde factsheet (zie bijlage 2)
k)
l) **Vraag 4:** Heeft het MT nog op- of aanmerkingen bij de factsheet?
m)
n) Vergelijking met Denemarken en Noorwegen
o) Met hulp van 5.1.2e hebben we een eerst terugkoppeling ontvangen uit Denemarken en Noorwegen.
p)
q) Denemarken:

- Op 15 april gaat de kinderopvang, primair onderwijs en buitenschoolse opvang weer open. Scholen gaan pas open als in staat zijn de richtlijnen te kunnen volgen.
- De richtlijnen (o.a. 2 meter afstand, handen wassen, speelgoed wassen) blijven van kracht voor kinderen. Zo worden klassen opgesplitst tot kleine groepen waarbij iedereen 2 meter afstand kan houden. Ook proberen ze de groepen zo veel mogelijk intact te houden. Lichamelijk contact moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Eten mag niet gedeeld worden. En ouders moeten hun kind buiten brengen en ophalen. Ook adviseren ze kinderen en ouders om het OV te mijden.
- Voor de basisschool blijft de leerplicht van kracht. Ouders die hun kinderen niet sturen zijn verplicht dit te melden en hun kinderen thuisonderwijs te geven. Sommige kinderen worden geadviseerd om thuis te blijven als ze specifieke gezondheidsrisico's hebben. Voor hen moet afstandonderwijs beschikbaar zijn.
- Denemarken is tot deze beslissing gekomen o.b.v. adviezen van hun RIVM dat kinderen veel minder gevaar lopen. Zij hebben geen eigen onderzoek gedaan, maar halen wel een onderzoek aan van IJsland. Kinderen raken minder vaak besmet, hebben vaak hele milde klachten en ze dragen het waarschijnlijk niet zo vaak over.
-
- **Noorwegen:**
- maandag 20 april gaat de kinderopvang open. In de eerste week krijgen ze de tijd om op te starten. Richtlijnen en trainingen zijn opgesteld om eigenaren en werknemers duidelijke en betrouwbare informatie krijgen hoe ze het besmettingsrisico kunnen minimaliseren.
- Maandag 27 april gaat het primair onderwijs, deel voortgezet onderwijs en de buitenschoolse opvang open. Ook hier zijn richtlijnen opgesteld en kunnen docenten trainingen volgen. Kinderen met een ziekte, kinderen uit de risicogroep en kinderen van wie familieleden in de risicogroep horen worden NIET verplicht om naar school te gaan. Zij blijven afstandonderwijs ontvangen.

- Dit besluit is tot stand gekomen via een expertgroep (voornamelijk ambtenaren) in een week tijd. Noorwegen heeft geen eigen onderzoek gedaan.
- Vooralsnog gelden dezelfde maatregelen voor jongeren buiten school als voorheen. Ze moeten afstand houden maar mogen in groepen van 5 trainen.
-

r) Vervolg van het proces

s) We hebben contact gehad met OCW en SZW over verdere afstemming. OCW deze week hun eigen memo (bijlage 3). Wat opvalt is dat zij beperkt aandacht hebben voor kwetsbare kinderen. Dit is bij OCW onder de aandacht gebracht conform de punten die gesignaleerd zijn. Gezien de vele raakvlakken tussen onderwijs/kinderopvang en jeugd stellen wij voor om ook een eigen advies op te stellen voor onze minister. In het advies willen wij benadrukken dat:

- We oog moeten hebben voor de meer kwetsbare kinderen (zie ook factsheet in bijlage 2).
- We voldoende voorbereidingstijd incalculeren tussen de aankondiging van de maatregel en de inwerktreding. Het NJi en wij denken dat Nederland 2-3 weken nodig heeft om zich zorgvuldig voor te bereiden. Volgens het NJi verhoogt dit het draagvlak bij gezinnen, pedagogische medewerkers en docenten en creëert dit rust en vertrouwen. Deze tijd willen wij en het NJi een ieder de gelegenheid geven om vragen te stellen die het NJi dan (laat) beantwoorden.
- Een uitzondering op de leerplicht maken voor kinderen die zelf in de risicogroep zitten of waarvan een van de gezinsleden tot de risicogroep behoort. Zij blijven afstandonderwijs volgen (zie voorbeeld Noorwegen).
-
- **Vraag 5:** Willen jullie dat wij een VWS-advies opstellen voor onze minister over de maatregel 'heropenen van scholen'? Zoja, met welke strekking?
-
- We hebben contact gehad met het NJi. Zij zijn bereid om alle Q&A's rondom het heropenen van kinderopvang en scholen te coördineren. D.w.z. dat OCW, SZW, VWS en veldpartijen (waaronder PO-raad en VO-raad) hun vragen mogen sturen naar het NJi. Het lijkt ons slim om de departementen en andere organisaties te vragen naar mogelijke antwoorden of organisaties die dat kunnen beantwoorden. Het doel van deze exercitie is om direct na de bekendmaking van het heropenen van scholen de website van het NJi te updaten. Daarnaast is het NJi op ons verzoek aan het kijken of ze mogelijk een digitale infrastructuur kunnen bouwen waarin alle kinderen, ouders, pedagogische medewerkers en docenten hun vragen kunnen sturen om de FAQ-database aan te vullen.
-
- Acties voor woensdag:
  - 5.1.2e gaat morgen met OCW en SZW bellen om hen te vragen hierin gezamenlijk op te trekken.
  - 5.1.2e gaat morgen met NJi 5.1.2e in gesprek om het proces te coördineren.
  -
  - **Vraag 6:** Willen jullie nog iets meegeven richting het NJi?
  -